

[Larsen-Ledet]

De justeringer, der er foretaget i gældssaneringsloven med hensyn til gældsprocenterne, er vi fra radikal side med på. Så vidt, så godt. Tilbage står fortsat et enormt behov i dansk landbrug for en gældsombytning. Den gældssaneringslov, som vi her behandler, er efter radikal opfattelse ikke slutpunktet for folketinget. Vi kommer til at beskæftige os mere med disse forhold. Vi kommer til at se på, om ikke der i folketinget sammen med regeringen kan samles et flertal for, at landbruget kan få højtforrentede lån ombyttet med billigere lån. Det er urimeligt at forvente, at alle danske landmænd er i stand til at betale en langt højere rente end den, de landmænd betaler, som vi konkurrerer med på verdensmarkedet. Vi håber meget, at det spørgsmål vil blive taget op på bred basis i tinget.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg vil på nuværende tidspunkt takke ordførerne for en velvillig behandling ved anden behandling. Jeg skal ikke gå nærmere ind i en debat med de enkelte ordførere vedrørende deres kommentarer til ændringsforslagene. Jeg vil bare sige, at lovforslaget, som det nu foreligger, er et resultat af et intensivt udvalgsarbejde, som jeg gerne vil sige udvalget tak for.

Jeg tror, at vi stort set har fået en lovgivning, som alle i hvert fald kan leve med. Efter min opfattelse er der måske sket en svækkelse af § 8 a i forhold til formålet. Jeg kan sige til hr. Bjørn Poulsen, som siger, at denne lovgivning ikke vil stoppe strukturændringen, den udsætter den kun, at jeg tror nok, at den ændring af § 8 a, som er sket under udvalgsbehandlingen, ikke vil medvirke til, at der bliver et stop i strukturændringen. Men lad os nu se, hvordan det kommer til at virke.

Jeg skal sige til hr. Bjørn Westh, at man skal passe lidt på, når man siger, at der ikke skal være noget socialt element i EFs landbrugspolitik. Det kan være meget vanskeligt fuldstændigt at adskille det sociale og det erhvervsmæssige. Hvis vi tager vores tilskudslovgivning vedrørende andre erhverv, kan man så sige, at der ikke er noget socialt element? Er der f.eks. ikke et socialt element i vores dagpengeydelse? Er der måske ikke et socialt element i en del af investeringstilskuddene til andre virksomheder? Hvis man

vil gå let hen over det, så kan man godt finde sociale elementer. Der er selvfølgelig også et socialt element i gældssaneringsloven, fordi den redder nogle fra at miste deres hjem og ejendom. Det er en social foranstaltning, selv om det også er en erhvervsmæssig foranstaltning. Der er selvfølgelig også et socialt element i rentetilskuddet til landbrugere i 55 års alderen, hvis de derved kan blive boende på deres ejendom en halv snes år og samtidig udøve erhverv. Der er både et erhvervs-element og selvfølgelig også et socialt element. Så jeg tror ikke, at man skal være så skarp i sin afgrænsning af, hvad der er socialt, og hvad der er erhvervsmæssigt. Men lad det ligge, der er indgået et kompromis om disse lovforslag, og det kan jeg være tilfreds med.

Jeg har én bemærkning til om vores animalske og vegetabiliske produktion. Nu skal man altså passe lidt på med at sige, at animalsk produktion ligesom er lidt finere end noget andet. Forudsætningen for, at vi har en animalsk produktion, er, at vi har en vegetabilisk produktion, der også er rentabel. Der er en sammenhæng. Man kan ikke skille landbruget ad i vegetabiliske dele og animalske dele eller mindre gode dele og gode dele. Jeg vil advare imod, at man er så skarp i sin adskillelse, for så enkel er virkeligheden nemlig ikke.

Må jeg sige til hr. Halvgaard, at jeg synes, at fremskridtspartiet har gjort en værdifuld indsats i landbrugsudvalget under behandlingen af disse lovforslag. Det, jeg kan forstå på fremskridtspartiets stilling, er, at til trods for sin hidtidige holdning til tilskud erkender man, at det er nødvendigt i denne situation for landbruget at give rentetilskud, og det synes jeg er en erkendelse, man må respektere.

På den anden side kan man sige, at fremskridtspartiet føler, at det ikke har fået noget for det. Dertil kan jeg sige, at et af de ønsker, fremskridtspartiet har haft i tidligere samlinger, har været at få ændret erhvervskriterierne i landbrugsloven, og der blev altså indgået en aftale mellem regeringspartierne og socialdemokratiet og de radikale om at ændre § 16 vedrørende erhvervskriterierne, således at der sker en lempelse og en, kan man sige, liberalisering, forhåbentlig således, at den er i overensstemmelse med den dispensationspraksis, der har været. Det kan